

Adam Pisarczuk

KODEKS PRACY

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

KOMENTARZ

BHP PRAKTYCZNIE

Adam Pisarczuk

KODEKS PRACY

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

KOMENTARZ

Wydanie II

Styczeń 2018

Autor:

Adam Pisarczuk

Projekt okładki:

Adam Pisarczuk

Stan prawny:

11 stycznia 2018 r.

Analizy i komentarze:

www.bezpieczenstwo-pracy.blog.pl

Wydawca:

Adam Pisarczuk

bezpieczenstwo.pracy.blog@gmail.com

© Adam Pisarczuk

ISBN: 9788394623265

Brzeszcze 2018

Spis treści

Wykaz skrótów.....	5
Wstęp	8
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy	9
Rozdział II. Prawa i obowiązki pracownika.....	23
Rozdział III. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	29
Rozdział IV. Maszyny i inne urządzenia techniczne.....	30
Rozdział V. Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia	32
Rozdział VI. Profilaktyczna ochrona zdrowia	47
Rozdział VII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe.....	67
Rozdział VIII. Szkolenie.....	86
Rozdział IX. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze	97
Rozdział X. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy.....	106
Rozdział XI. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	108
Rozdział XII. Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi.....	112
Rozdział XIII. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	113
Załącznik	114
Bibliografia	121

Wykaz skrótów

bhp – bezpieczeństwo i higiena pracy

CLP - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L:353 z 31 grudnia 2008 r.)

ds. – do spraw

kc - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 1964 nr 16 poz. 93 z późn. zm.)

kk – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

kom. - komentarz

kp – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666)

pa - ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18 z późn. zm.)

pb – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 1994 r. Nr 89, poz. 414 z późn. zm.)

pkt - punkt

por. - porównaj

rbhp – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.)

rbl - rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy Dz. U. z 1996 r. Nr 69, poz. 332 z późn. zm.)

rbiiu – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. nr 75 poz. 690 z późn. zm.)

rbiol – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. z 2005 r. Nr 81, poz. 716 z późn. zm.)

rbsz - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy Dz. U. z 2011r. Nr 33 poz. 166 z późn. zm.)

rch – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 86 z późn. zm)

rdsin - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 817 z późn. zm.)

rknd - rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie powołania Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy (Dz. U. 2008 nr 225 poz. 1490 z późn. zm.)

rmwm - rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 191, poz. 1596 z późn. zm.)

ropp - rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.)

rrim – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2012 r. poz. 890 z późn. zm.)

rrsw - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1692 z późn. zm.)

rsbhp – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy Dz. U. z 1997 r. Nr 109, poz. 704 z późn. zm.)

rsn - rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138)

rszbhp – rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy Dz. U. z 2004 r. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm)

tj. – to jest

uch - ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach Dz. U. z 2011 r. Nr 63, poz. 322 z późn. zm.)

ump - ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 1997 r. Nr 96, poz. 593 z późn. zm.)

uso - ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. 2016 poz. 542)

zob. - zobacz

Wstęp

Podstawą do podejmowania i prowadzenia jakichkolwiek działań związanych z bezpieczeństwem pracy jest ustawa Kodeks pracy. Kodeks ten określa nie tylko prawa i obowiązki uczestników procesu pracy w zakresie bhp, ale również daje uprawnienie do podejmowania badań naukowych w dziedzinie bhp. Staje się tym samym nie tylko nałożonym prawem - sposobem powinnego zachowania, ale także i podstawą do ciągłego udoskonalania podejścia do zagadnień dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ideą powstania niniejszej publikacji była chęć przybliżenia sprawdzonych rozwiązań stosowanych w praktyce. Do idei tej doszła dodatkowo chęć wyjaśnienia obowiązujących przepisów i naprowadzenie czytelnika na jak najbardziej użyteczne podejście do wykonywania zawodu.

Niniejsze wydanie jest pewnym rodzajem odpowiedzi na potrzeby czytelników, którzy w gąszczu różnorodnych przepisów prawnych i szerokich możliwości interpretacyjnych próbują podjąć określoną decyzję dotyczącą zarządzania bezpieczeństwem pracy. Publikacja ta ma na celu ułatwić im pracę a osobom kształcącym się, umożliwić już na etapie zdobywania wiedzy, wypracowanie standardów użytecznych w pracy zawodowej

Publikacja ta jest zarazem pierwszą częścią serii wydawniczej zatytułowanej „BHP praktycznie”, na którą będą się składać publikacje wyjaśniające i podpowiadające określone rozwiązania w dziedzinie bhp.

Mam nadzieję, że niniejsze wydanie, zaktualizowane i poprawione, niejednokrotnie przyczyni się do rozwiązania problemów mogących pojawić się w pracy zawodowej i działalności edukacyjnej. Życzę więc owocnego korzystania.

Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy

Art. 207. [Podstawowe obowiązki pracodawcy]

§ 1. Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy. Na zakres odpowiedzialności pracodawcy nie wpływają obowiązki pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz powierzenie wykonywania zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy specjalistom spoza zakładu pracy, o których mowa w art. 237¹¹ §2.

§ 2. Pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

W szczególności pracodawca jest obowiązany:

- 1) organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy;
- 2) zapewniać przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń;
- 3) reagować na potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dostosowywać środki podejmowane w celu doskonalenia istniejącego poziomu ochrony zdrowia i życia pracowników, biorąc pod uwagę zmieniające się warunki wykonywania pracy;
- 4) zapewnić rozwój spójnej polityki zapobiegającej wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym uwzględniającej zagadnienia techniczne, organizację pracy, warunki pracy, stosunki społeczne oraz wpływ czynników środowiska pracy;
- 5) uwzględniać ochronę zdrowia młodocianych, pracownic w ciąży lub karmiących dziecko piersią oraz pracowników niepełnosprawnych w ramach podejmowanych działań profilaktycznych;
- 6) zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzoru nad warunkami pracy;
- 7) zapewniać wykonanie zaleceń społecznego inspektora pracy.

§ 2¹. Koszty działań podejmowanych przez pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w żaden sposób nie mogą obciążać pracowników.

§ 3. Pracodawca oraz osoba kierująca pracownikami są obowiązani znać, w zakresie niezbędnym do wykonywania ciężących na nich obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy. Jak wynika z powyższego przepisu, odpowiedzialność ta jest niepodzielna i wyłączna [2]. Dotyczy ona również osób kierujących i zarządzających zakładem pracy w imieniu pracodawcy. Odpowiedzialność za stan bhp może przyjąć formę wykroczenia, zagrożonego karą grzywny lub przestępstwa, zagrożonego karą do 3 lat pozbawienia wolności. Powierzenie zadań służby bhp specjalistom spoza zakładu pracy oraz obowiązki pracowników w zakresie bhp są całkowicie niezależne od odpowiedzialności pracodawcy za stan bhp. Innymi słowy, pracodawcy nie mogą bronić się za zaniedbania w zakresie bhp tym, że powierzyli wykonywanie określonych zadań pracownikom lub specjalistom spoza zakładu pracy [1].

W celu wykonania ciężącego obowiązku na pracodawcy, zobowiązany jest on nie tylko przestrzegać nałożonych na niego literą prawa obowiązków, ale również odpowiednio wykorzystywać osiągnięcia nauki i techniki dla poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy. Stanowi to podstawę do ciągłej poprawy warunków bhp w zakładzie pracy. Stwierdzenie to staje się również fundamentem do wdrażania wszelkich zaleceń publikowanych przez jednostki badawczo-rozwojowe, które mają na celu poprawę poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy. Do podstawowych jednostek badawczo-rozwojowych, z których osiągnięć powinien korzystać pracodawca, zalicza się:

- 1) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,
- 2) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- 3) instytuty badawcze,
- 4) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) Polską Akademię Umiejętności,
- 6) inne jednostki organizacyjne, niewymienione powyżej, a posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego, nadawany na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej.

Oprócz powyższego, pracodawca jest w szczególności obowiązany do organizowania pracy w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Elementy organizacyjne, które pozwalają prawidłowo zarządzać warunkami bhp w zakładzie pracy wymienione są w pkt 2-5 komentowanego przepisu. Obowiązki te dotyczą również pracodawcy, który zatrudnia osoby wykonujące prace na innej podstawie niż umowa o pracę. Wymagania te rodzą konieczność zapewnienia otoczenia organizacyjno-technicznego osobom fizycznym na takich samych zasadach, jak pracownikom. Dotyczy to przykładowo zaplecza technicznego zakładu, zaplecza higieniczno-sanitarnego, badań i szkoleń, jeżeli wykonywana praca może stanowić szczególne zagrożenie dla zdrowia i życia osoby fizycznej, stosować podobne środki zapobiegawcze itp. Ponadto pracodawca ma obowiązek wykonywania zaleceń instytucji kontrolujących oraz społecznego inspektora pracy.

Wszelkie koszty związane z podejmowanymi działaniami na rzecz poprawy warunków bhp nie mogą obciążać w żaden sposób pracowników. Pracodawca natomiast ma prawo korzystać ze środków finansowych, które zostały zgromadzone z wymierzonych kar porządkowych wobec pracowników. Środki te mogą być przeznaczane tylko na poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Obowiązek znajomości przez pracodawcę przepisów i zasad bhp jest sprawdzany na podstawie egzaminów przeprowadzanych w ramach szkoleń okresowych w dziedzinie bhp a ich pozytywne zaliczenie potwierdzone jest stosownym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia okresowego w dziedzinie bhp.

Art. 207¹. [Podstawowe obowiązki informacyjne pracodawcy]

§ 1. Pracodawca jest obowiązany przekazywać pracownikom informacje o:

- 1) zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników;**
- 2) działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, o których mowa w pkt 1;**
- 3) pracownikach wyznaczonych do:
  - a) udzielania pierwszej pomocy,**
  - b) wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.****

§ 2. Informacja o pracownikach, o których mowa w § 1 pkt 3, obejmuje:

- 1) imię i nazwisko;**
- 2) miejsce wykonywania pracy;**
- 3) numer telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej.**

Pracodawca jest obowiązany przekazywać pracownikom wszelkie informacje mające wpływ na zapewnienie należytego poziomu ochrony życia i zdrowia w zakładzie pracy. Informacje te muszą obejmować przynajmniej zagadnienia związane z:

- a) zagrożeniami dla zdrowia i życia występującymi w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach,
- b) zasadami postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników,
- c) działaniami ochronnymi i zapobiegawczymi podjętymi w celu wyeliminowania lub ograniczenia występujących zagrożeń
- d) informacją o pracownikach wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy i wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników (*zob. art. 209¹*).

Obowiązki te mają charakter permanentny tzn. pracodawca jest obowiązany do przekazywania wymaganych informacji (ich aktualizacji) w każdym przypadku zmiany okoliczności [2].

Powyższe wymagania są nierozdzielnie związane z art. 226 kp, na podstawie którego pracodawca ma obowiązek informowania pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (*zob. art. 226*).

Katalog podstawowych obowiązków informacyjnych pracodawcy rozszerzają również przepisy wykonawcze, wydane na podstawie kp. Do najważniejszych obowiązków informacyjnych pracodawcy nałożonych przez przepisy wykonawcze należy:

- a) informowanie pracowników o zagrożeniach, przed którymi będą chronić ich środki ochrony indywidualnej oraz przekazywaniem informacji o tych środkach oraz zasadach stosowania tych środków,
- b) informowanie:
  - o sposobach zabezpieczeń przed powstaniem zagrożeń wynikających ze stosowania i magazynowania środków ochrony roślin lub nawozów i o wpływie czynników szkodliwych na zdrowie lub życie ludzi,

- o miejscu, czasie i sposobie stosowania oraz magazynowania środków ochrony roślin lub nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych,
  - o zawartości apteczek, sposobach udzielania pierwszej pomocy w razie wystąpienia zatrucia środkami ochrony roślin lub nawozami mineralnymi i organiczno-mineralnymi,
  - o miejscu i sposobie pobierania wody do zbiorników opryskiwaczy lub rozlewaczy nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych, rodzaju stosowanych przez pracowników środków ochrony roślin, ze wskazaniem ich toksyczności, wymaganiach dotyczących rodzaju i sposobu użytkowania środków ochrony indywidualnej,
  - o sposobie postępowania z nieużytymi środkami ochrony roślin i nawozami mineralnymi i organiczno-mineralnymi, cieczami roboczymi oraz z pustymi opakowaniami,
  - o sposobie mycia oraz czyszczenia pojazdów i sprzętu po zakończonej pracy,
  - o sposobie postępowania w razie powstania zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska,
  - o metodach postępowania podczas przechowywania oraz transportu środków ochrony roślin lub nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych,
- c) informowanie pracowników o organizacji prac w zakresie wykonywania prac związanych z gospodarką leśną,
- d) informowanie pracowników o możliwych szczepieniach ochronnych, korzyściach szczepienia, możliwych niepożądanych odczynach poszczepiennych oraz możliwych skutkach niepoddania się takiemu szczepieniu, jeżeli w ocenie ryzyka zidentyfikowano czynnik biologiczny, przeciw któremu dostępne są szczepienia ochronne,
- e) informowanie o ryzyku związanym z narażeniem na zranienie ostrym narzędziem medycznym, zasadach postępowania w przypadku narażenia, zgodnych z procedurą dotyczącą zranień ostrymi narzędziami medycznymi, w tym o badaniach lekarskich, badaniach laboratoryjnych, poekspozycyjnym szczepieniu ochronnym, uodpornieniu biernym oraz profilaktycznym leczeniu poekspozycyjnym, z których pracownik może skorzystać w przypadku zranienia lub kontaktu z krwią lub innym potencjalnie zakaźnym materiałem biologicznym i osobach wykonujących zadania służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sprawujących profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami.

- f) informowanie o właściwościach fizycznych, chemicznych i biologicznych stosowanych w zakładzie pracy materiałów, półfabrykatów i wyrobów gotowych oraz o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników związanym z ich stosowaniem, a także o sposobach bezpiecznego ich stosowania oraz postępowania z nimi w sytuacjach awaryjnych
- g) informowanie pracowników narażonych na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy o aktualnych wynikach badań i pomiarów oraz udostępnianiem tych wyników i wyjaśnianiem ich znaczenia

Wszelkie informacje przekazywane pracownikom najlepiej jest udokumentować w formie pisemnej, ogólnie przyjętej w zakładzie pracy (zob. *kom. do art. 237¹*).

Art. 208. [Współpraca pracodawców i ustanowienie koordynatora ds. bhp]

§ 1. W razie gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują pracę pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, pracodawcy ci mają obowiązek:

- 1) współpracować ze sobą;
- 2) wyznaczyć koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w tym samym miejscu;
- 3) ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników;
- 4) informować siebie nawzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.

§ 2. Wyznaczenie koordynatora, o którym mowa w § 1, nie zwalnia poszczególnych pracodawców z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionym przez nich pracownikom.

§ 3. Pracodawca, na którego terenie wykonują prace pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, jest obowiązany dostarczać tym pracodawcom, w celu przekazania pracownikom, informacje, o których mowa w art. 207¹.

Momentem, w którym jest konieczne powołanie koordynatora ds. bhp, jest jednocześnie, czyli zachodzące w tym samym czasie i w tej samej

chwili wykonywanie pracy w tym samym miejscu i czasie przez pracowników różnych pracodawców.

Oprócz współpracy między sobą oraz wyznaczenia koordynatora ds. bhp, pracodawcy muszą ustalić zasady współdziałania w zakresie bhp oraz wypełniać obowiązki informacyjne, nałożone przez §1 pkt 4.

Ustalenie zasad powinno być zawsze opracowane w formie pisemnej, dla ułatwienia ewentualnego rozwiązywania zaistniałych sporów jak i samej przejrzystości wzajemnych obowiązków. Zasady mogą być formułowane dowolnie w granicach obowiązujących przepisów prawnych. Innymi słowy, nie mogą wyznaczać standardów niższych niż powszechnie obowiązujące przepisy prawne, mogą jednak wyznaczać standardy o podwyższonym rygorze w stosunku do obowiązujących przepisów prawnych.

Ponadto, pracodawca, na którego terenie wykonują prace pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, jest obowiązany dostarczać tym pracodawcom, w celu przekazania pracownikom, informacje, o których mowa w art. 207¹ (zob. art. 207¹ i 209¹).

Głównym zadaniem koordynatora ds. bhp jest ułatwienie prowadzenia pracy we właściwych warunkach przez pracowników różnych zakładów pracy [2]. Należy w tym miejscu wspomnieć, że błędną praktyką jest ustanawianie koordynatora ds. bhp w osobie pracownika służby bhp zakładu pracy jednego ze współpracujących pracodawców. Jest to niezgodne z §2 ust. 2 rsbhp.

Zadania koordynatora ds. bhp ustalają między sobą współpracujący pracodawcy. Podobnie jak w przypadku zasad współpracy, zadania te nie mogą być niezgodne z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa, mogą jednak nadawać szerokie uprawnienia koordynatorowi w zakresie nadzoru i egzekwowania właściwego postępowania w zakresie bhp.

Oprócz wymagań kodeksowych, należy mieć na uwadze obowiązki nakładane przez przepisy wykonawcze do kp, a które to wymagają wyznaczenia koordynatora w szczególnych sytuacjach. Wykaz prac wraz z podstawowymi obowiązkami koordynatora ds. bhp obejmuje:

- 1) prace przy urządzeniach energetycznych - obowiązki koordynatora obejmują w szczególności niedopuszczanie do stosowania sposobów wykonywania prac bezpośrednio zagrażających zdrowiu lub życiu pracujących pracowników, niezwłoczne wstrzymanie prac w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników i podjęcie działań w celu usunięcia tego zagrożenia i odsunięcie od pracy pracownika nieprzestrzegającego przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

- 2) prace przy wykonywaniu niektórych prac z zakresu gospodarki leśnej - obowiązki koordynatora obejmują w szczególności niedopuszczanie do stosowania sposobów wykonywania prac bezpośrednio zagrażających zdrowiu lub życiu pracujących pracowników, niezwłoczne wstrzymanie prac w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników i podjęcie działań w celu usunięcia tego zagrożenia oraz odsunięcie od pracy pracownika nieprzestrzegającego przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 3) prace przy organizacji i realizacji widowisk,
- 4) prace związane z produkcją filmów,
- 5) prace związane z wykonywaniem wzajemnie powiązanych prac gazoniebezpiecznych - obowiązki koordynatora prac obejmują w szczególności zapewnienie realizacji prac zgodnie z instrukcją wykonywania prac, zapewnienie współpracy osób nadzorujących różne zespoły pracowników, ustalenie sposobu łączności i sposobu alarmowania, ustalenie harmonogramu prac uwzględniającego zadania wszystkich zespołów wykonawczych.

Istotnym elementem współpracy pracodawców, o którym należy wspomnieć w tym miejscu, są prace szczególnie niebezpieczne, do których zalicza się prowadzenie robót budowlanych, rozbiórkowych remontowych i montażowych prowadzonych bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części. §83 rbhp wymaga od pracodawcy i wykonawcy robót, przed rozpoczęciem prac, ustalenia w podpisanym protokole szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, z podziałem obowiązków w tym zakresie.

Wzór dokumentu ustalającego zasady współpracy, ustanawiającego koordynatora ds. bhp i przekazującego informacje o zagrożeniach i sposobach ochrony przed zagrożeniami jest zamieszczony poniżej:

Chorzów, dnia .....

PROTOKÓŁ

z ustalenia warunków bezpieczeństwa prac i ustanowienia koordynatora do spraw BHP

1. Rodzaj, zakres i miejsce pracy

.....

.....

.....

.....